

Yhdessä terveyttä

TAYS INFEKTIO

AJANKOHTAISIA INFEKTIOASIOITA 2010

Numero 7 / 5.11.2010

Terveydenhuollon ammattilainen: suoja itseäsi ja potilaitasi kausi-influenssalta - ota influenssarokote

Infektio lääkäri Kirsi Valve, TAYS

Influenssaepidemia saapuu Suomeen joka talvi. Tulevana influenssakautena pandeemista (H1N1) 2009-virusta (sikainfluenssa) odotetaan esiintyvän samanaikaisesti kausi-influenssavirusten kanssa. Siksi kauden 2010–2011 kausi-influenssarokotteessa on myös sikainfluenssaviruskanta (ilman adjuvanttia).

Influenssa leviää helposti ja nopeasti pisara- ja kosketustartuntana. Joka vuosi keskimäärin puoli miljoonaa suomalaista sairastuu siihen. Kausi-influenssa eroaa tavallisesta flunssasta tai nuha-kuumeesta. Sen oireita ovat nopeasti nouseva, korkea kuume, voimakkaat lihaskivut, vilunväristykset, väsymys, päänsärky, huonovointisuus ja kova yskä. Koska se on virustauti, antibiooteista ei ole apua. Influenssaa voi tartuttaa 24 – 48 tuntia ennen oireiden alkua. Vaikka omat oireet olisivat lieviä, potilaat voivat saada tartunnan ja vaikean influenssan. Riskiryhmiin kuuluvilla influenssa on usein vakava ja vie nopeasti huonoon kuntoon, saattaa johtaa sairaalahoitoon ja jopa kuolemaan.

Rokote on paras suoja influenssaa vastaan. Rokotteen teho perusterveellä työikäisellä on 70 -80 prosenttia. Jos rokotuksesta huolimatta saa influenssan, on tauti yleensä lievempi kuin rokottamattomalla. Rokote on todettu tutkimuksissa turvalliseksi. Se sisältää viruksen osia, ei eläviä viruksia. Rokote ei voi aiheuttaa influenssaa. Kausi-influenssarokotetta on valmistettu samalla menetelmällä 70-luvulta lähtien. Sitä on käytetty miljoonia annoksia eikä merkittäviä haittavaikutuksia ole ilmennyt.

Parempi rokotuskattavuus suojaisi epidemialta

Terveydenhuollon henkilökunnan influenssarokotuksilla on kaksi tavoitetta: niillä pyritään suojaamaan työntekijöitä tartunnoilta ja estämään tartuntojen leviäminen henkilökunnasta potilaisiin. Influenssarokotteen on osoitettu vähentävän hoitohenkilökunnan sairastuvuutta influenssaan ja vähentävän merkittävästi pitkäaikaislaitoksissa olevien potilaiden kuolleisuutta. Myös akuuttisairaalois-

sa työntekijöiden rokotuskattavuuden lisääntymisen myötä potilaiden sairastuminen influenssaan vähenee merkittävästi.

Vuonna 2008 Euroopan tautikeskus (ECDC) julkaisi suosituksen yleisestä terveydenhuollon henkilökunnan rokotamisesta. Euroopan maista noin 90 prosenttia tarjoaakin kausi-influenssarokotteen sairaaloiden ja pitkäaikaislaitosten henkilöstölle, mutta rokotuskattavuus on ollut alle 50 prosenttia. Yhdysvalloissa lääkintäviranomaisten suosituksen mukaan terveydenhuollon työntekijä rokotuksesta kieltäytyessään joutuu allekirjoittamaan lomakkeen, jossa häntä informoidaan hoitamiensa potilaiden influenssaan sairastumisen riskeistä. Muutamissa Yhdysvaltain ja Kanadan osavaltioissa ovat työntekijöiden influenssarokotukset pakollisia, erityisesti pitkäaikaislaitoksissa.

Suomessa Sosiaali- ja terveysministeriön asetuksen mukaan kausi-influenssarokotusta tarjotaan tänä syksynä maksuttomana infektiopotilaiden, infektioherkkien tai iäkkäiden potilaiden välittömään hoitoon osallistuvalla terveyden- ja sosiaalihuollon henkilökunnalle. PSHP on pitänyt henkilökunnan rokottamista tärkeänä ja siten kaikki sairaanhoitopiiriin työntekijät ovat saaneet rokotteen työnantajan kustantamana halutessaan jo useamman vuoden ajan.

Rokotukset ovat käynnissä

Rokotuksia järjestetään terveydenhuollon yksiköissä paikallisten / yksikkökohtaisten sopimusten ja järjestelyiden mukaan. TAYS:ssa rokotuksen voi ottaa Keskussairaalan työterveysasemalla tietynä päivänä. Rokotuspäiviä ovat maanantai 8.11. kello 13 – 15 ja perjantai 12.11. klo 8-11. Ennakoilmoit-

tautumisia ei tarvita. Terveydenhuollon ammattilainen voi myös saada rokotteen asuinkuntansa terveyskeskuksesta.

Välitä itsestäsi ja toisista:

- ❖ Ethän tule sairaana töihin
- ❖ Muista yskimishygienia
- ❖ Muista käsihygienia

Lisätietoa:

http://www.ktl.fi/portal/suomi/terveyden_ammattilaisille/rokottaminen/influenssarokotukset/

Eeva Ruotsalainen: Terveydenhuoltohenkilöstön kausi-influenssarokotuksista hyötyvät kaikki (Pääkirjoitus) SLL 2010;42:3384.

Eeva Ruotsalainen ym: Influenssa terveyskeskuksen vuodeosastolla (Katsaus) SLL 2010;36:2851-2856.